

16.11.2018

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Menbic'te üçüncü ortak devriye...* Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) ve ABD ordusu, Münbiç yol haritası çerçevesinde ilçede üçüncü ortak devriye faaliyetini icra ediyor. Bölgedeki AA muhabirinin bildirdiğine göre, Türk ve ABD askeri unsurları üçüncü ortak devriye çalışmasını koordine ediyor. Türk ve ABD askerleri çalışmayı, Münbiç cephe hattı ile Fırat Kalkanı Harekatı bölgesindeki Cerablus ilçesini birbirinden ayıran Sacu Çayı civarında yürütüyor. İki ülke unsurları ilk ortak devriye faaliyetini 1 Kasım'da, ikincisini ise 8 Kasım'da yapmıştı. Münbiç yol haritası ABD ve Türkiye, 4 Haziran'da YPG/PKK'nın Suriye'nin kuzeyinde Fırat Nehri'nin batısında işgal ettiği Münbiç'ten çekilmesi için mutabakat sağlamıştı.

- *BM'den İdlib uyarısı...* Birleşmiş Milletler (BM), Suriye'nin kuzey batısında göreceli olarak sükunet hakim olmasına rağmen binlerce Suriyeli'nin ya çatışmalar arasında sıkışıp kaldığını ya da evlerine dönüp dönmek konusunda zor bir seçim yapmak zorunda kaldığını bildirdi. BM İnsani Yardım Danışmanı Jan Egeland, hava saldırılarının durmasıyla son iki ayın İdlib'in son beş yıldır yaşadığı en sakin zamanlar olduğunu kaydetti. Ancak İdlib çevresinde hala havan topu atışı yapılıyor. Bölgedeki 2-3 milyon sivil ve insani yardım çalışmaları durgunluğun ne kadar süreceğinden emin değil. Egeland, "Suriye içindeki çok sayıdaki silahlı grupla yapılan müzakerelerde bir dönüm noktası yaşanmazsa çok kötü şeyler olabileceğinin sinyalleri mevcut" dedi. En kötü senaryonun İdlib bölgesinde büyük bir savaş yaşanması olduğunu söyleyen Egeland, "Ancak Rusya ve Türkiye'nin planlarını dinleyince temkinli bir iyimserlik yaşıyorum ve büyük savaşın yakın bir zamanda İdlib'e gelmeyeceğini düşünüyorum" diye konuştu.

- *İdlib'de Radikalleri İlimlilerden Ayırma Süreci Henüz Başarıya Ulaşmadı...* Rusya Dışişleri Bakanlığı da Suriye'nin İdlib bölgesindeki askerden arındırılmış bölgede radikal militanları ılımlı muhalif gruplardan ayırma sürecinin henüz başarıya ulaşmadığını kaydetti. Sözcü Maria Zakharova Türkiye ve Rusya arasında Eylül ayında varılan anlaşmayla başlatılan sürecin Ankara'nın çabalarına rağmen başarılı olmadığını kaydetti. Zaharova, Rusya'nın mutabakatın tamamen hayata geçirilmesi için çalıştığını söyledi. Zaharova, "Maalesef, belirlenen hususlar Türkiye tarafından tam olarak yerine getirilmedi. Bunu tespit ediyoruz ve mutabakatın tamamen uygulanması doğrultusunda çalışıyoruz" dedi.

İRAN'A YAPTIRIMLAR

- *ABD'den AB'ye İran yaptırım uyarıları...* ABD'nin İran Özel Temsilcisi Brian Hook, Avrupa Birliği'nin (AB) İran'la petrol ticaretini sürdürebilmek için kurmaya çalıştığı "Özel Amaçlı Araç" adlı sistemin İran'a uygulanan yaptırımlardan etkilenme riskiyle karşı karşıya olduğunu söyledi. Brian Hook, gazetecilere yaptığı açıklamada "AB'nin Özel Amaçlı Araç denilen sistemi kurma çabasının AB başkentlerinde endişeyle karşılanması sürpriz değil" ifadelerini kullandı. AB, bu sistemin merkezi olacak ev sahibi ülkenin İran yaptırımlarından etkilenmesinden endişe ediyor. Bu nedenle henüz bir merkez bulunamadı. Hook, "Avrupa

Bankaları ve Avrupalı şirketler bu zorba ve vahşi rejime karşı sert şekilde yaptırım uygulayacağımızı biliyor. Büyük Avrupa şirketleri her zaman İran pazarındansa ABD'yi tercih edecektir" dedi. "Özel Amaçlı Araç" adlı sistem, İran petrol ve doğalgazının AB ürünleriyle takas edileceği bir takas odası olarak algılanıyor. Böylece ABD'nin İran yaptırımlarının etrafından dolaşılması öngörülüyor.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *Suudi savcıdan Kaşıkçı cinayeti iddianamesi, Prens'in haberi yoktu...* Suudi savcılığının iddiasına göre Cemal Kaşıkçı'yı ülkeye dönmeye ikna etme sırasında boğuşma ve fazla doz ilaç öldürdü. Ekibi eski istihbarat başkan yardımcısı oluşturdu. Savcılık, Prens'in olayla ilgisi olmadığını savunurken danışmanına yurtdışına çıkış yasağı getirdi. Kaşıkçı'nın öldürülmesi emrini, eski İstihbarat Başkan Yardımcısı Ahmed Asiri tarafından İstanbul'a gönderilen müzakere heyetinin başı verdi, Velihaht Prens'in haberi yoktu. Cesedin yeri ise yine açıklanmadı. Kaşıkçı'nın cesedinin parçalara ayrıldığı ve konsolosluktan bu şekilde çıkarıldığı kaydedildi. Kaşıkçı'nın, ülkeye dönmesi için gösterilen çabanın başarısız olmasının sonucu öldürüldüğü öne sürüldü. Kaşıkçı'nın ülkeye dönmesi için ekip kurma emrinin eski İstihbarat Başkan Yardımcısı Ahmed el-Asiri, öldürme emrinin ise ekibin başkanı tarafından verildiğini söyleyen Şelan, "Kaşıkçı'nın öldürülmesi olayında beş kişinin idamı istendi" dedi.

- *Suudi bakan'dan Türkiye'ye suçlama...* Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Adel el Jubeir, Türkiye ve Katar'ı Suudi Arabistan'a yönelik hedefli bir kampanya yürütmekle suçladı. Kaşıkçı cinayetiyle ilgili açıklamalarda bulunan Dışişleri Bakanı, Prens Muhammed bin Salman'ın cinayetle ilgisi olmadığını kaydetti. Suudi Dışişleri Bakanı, Türkiye'nin cinayetin bilinmeyen kısımlarının aydınlatılmasına yardımcı olacak bilgi vermesini umduklarını da söyledi. Bakan, Türkiye'den üç defa bilgi ve kanıt istediklerini ancak bunun henüz sağlanmadığını kaydetti.

- *Irak Merkez Bankası 'selde 6 milyon dolar kullanılamaz hale geldi' dedi, yolsuzluk tartışmalarına neden oldu...* Irak Merkez Bankası Ali Allak, çağrıldığı parlamento oturumunda, Rafideyn isimli devlet bankasında bulunan 7 milyar dinarın (yaklaşık 6 milyon dolar) 2013 yılında yağmurların neden olduğu selde tamamen zarar gördüğünü açıkladı. Bu açıklama "Irak'ta yolsuzluk yapıldığı" tartışmalarını beraberinde getirdi. Allak'ın açıklamalarına tepki gösteren Şii lider Mukteda es-Sadr, banknotların kullanılamaz hale gelmesinin ardında yolsuzlukların yattığını öne sürerek, buna neden olanların yargıya teslim edilmesini istedi.

- *Yemen ordusundan Hudeyde'de çatışmaların durduğu açıklaması...* Amalika (Devler) Güçleri Tugayı'nın basın ofisi müdürü Asil es-Sakledi yaptığı açıklamada, Hudeyde'deki askeri operasyonların Yemen hükümeti ile Birleşmiş Milletler (BM) arasındaki bir anlaşma çerçevesinde durduğunu belirtti. Operasyonların, uluslararası yardım kuruluşları çalışanlarının gıda depolarına ulaşabilmesi, buralardaki çalışanların tahliye edilmesi ve çatışma alanlarında yaşayan sivillerin de bölgeyi terk etmesi için durduğunu anlatan Sakledi, ordu güçlerinin bugün sabah itibarıyla yardım çalışanlarının ve sivillerin çatışma alanlarından tahliye edilmesi için güvenli geçiş koridorları oluşturduğunu kaydetti. Husiler ise kendilerine bağlı El-Mesire kanalından yayınladıkları açıklamada, "Siyasi çözüm ve gerçek manada ateşkes konusunda ciddi bir iletişim yok. Hepsi medyada dolaşıp duran şeyler" ifadesini kullanmıştı. Suudi Arabistan öncülüğündeki koalisyon güçlerinin Hudeyde'de saldırıları durduğu yönündeki

haberlerin yalanlandığı açıklamada, bunun aslında 'yeni bir şiddet dalgasına hazırlık' olduğu öne sürülmüştü.

AVRUPA – AB

- *NATO genel Sekreterinden Avrupa ordusu açıklaması...* NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, "Bir Avrupa ordusu NATO'ya alternatif olamaz. Bugün NATO, müttefikler arasında iş birliği için zaten bir platformdur. Kosova'da veya Ege'de olduğu gibi." dedi. Alman Die Zeit gazetesine açıklamalarda bulunan Stoltenberg, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un NATO'ya "gerçek bir Avrupa ordusu" çağrısında bulunup bulunmadığının sorulması üzerine, Avrupalıların, ortak savunma çabalarının NATO'daki Avrupa ayağını güçlendirmesi gerektiğini açıkça ortaya koyduklarını belirtti. AB'nin NATO'nun halihazırda yaptığı konularda duplikasyona düşmemesinin önemli olduğunu vurgulayan Stoltenberg, "Avrupa'yı savunma çabalarını NATO çerçevesinde memnuniyetle karşılarım. AB vatandaşlarının yüzde 90'ından fazlası NATO ülkelerinde yaşıyor. NATO'yu güçlendirmeden Avrupa savunmasını güçlendiremez." ifadesini kullandı.

- *Hollanda Avrupa ordusu istemiyor...* Hollanda Savunma Bakanı Ank Bijleveld, ülkesinin hükümetinin "Avrupa ordusu" kurulmasına karşı olduğunu söyledi. Avrupa ordusunu, egemenlik tartışmasından dolayı istemediklerini belirten Bijleveld, "Hollanda, ordusunun konuşlanmasından kendisi sorumlu kalacaktır. Bizi kendi ordumuz ilgilendiriyor. Bu konuda yalnız değiliz, başka ülkeler de karşı çıkıyor. Bizim ülke olarak tek bir ordumuz var. Gerekli zaman NATO ve Avrupa Birliği (AB) ile birlikte çalışır fakat bunlara bağlı değildir. Bizim ordumuz NATO'nun operasyonlarına dahil olur ancak buna biz karar veririz." diye konuştu.

- *AP'den S.Arabistan'a silah ambargosu çağrısı...* Avrupa Parlamentosu (AP), üye ülkelerden, Suudi Arabistan başta olmak üzere Orta Doğu'daki çatışmalı bölgelere silah ambargosu uygulaması ve silah satışlarında sıkı kontrol uygulanması çağrısı yaptı. 150'ye karşı 427 kabul ve 97 çekimsiz oyla kabul edilen kararda, üye ülkelerin ihraç edilen silahların kontrolünde başarılı olamadığı, silah ihracında daha çok şeffaflık ve kuralların ihlali halinde bir yaptırım mekanizmasının devreye sokulması gerektiği vurgulandı.

- *AB'den Türkiye ile üst düzey ilk diyalog için tarih geldi...* Avrupa Birliği (AB) Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Christian Berger, gelecek hafta Türkiye ile AB arasında ilk üst düzey toplantının gerçekleştirileceğini belirterek, "Bundan sonra siyasi diyalog başlayacak. Bunu takiben ulaştırma, enerji ve ekonomi konularında çok odaklı görüşmeler gerçekleştirilecek." dedi.

- *PKK terör örgütleri listesinde kalmaya devam edecek...* Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD), terör örgütü PKK tarafından açılan davada kritik bir karara imza attı. AB'nin terör örgütleri listesinden çıkmaya çalışan PKK'nın çabası sonuçsuz kaldı. Lüksemburg merkezli mahkemenin kararında, AB Konseyi'nin 2014-2018 arasında listeye ilişkin bazı prosedür hataları yaptığı belirlendi ancak bu pratikte PKK'nın isteklerini karşılayacak bir sonuç doğurmadı. PKK, AB'nin terör örgütleri listesinde yer almayı sürdürecektir ve yaptırımlar devam edecek. PKK, 2014'te yaptığı başvuruda AB'nin terör örgütleri listesinde yer almasını sağlayan yönetmeliğin geçersiz olduğunu savunmuştu. ABAD, PKK ve AB Konseyi tarafından sunulan verileri inceledikten sonra, PKK'nın listeye alınmasını sağlayan 2001 tarihli yönetmeliğin iptaline ilişkin talebi geri çevirdi. ABAD'ın, bir örgütün terörist olup

olmadığını belirleme yetkisi yok. Bir grup ya da bireyin AB terör örgütleri listesine girmesi ve yaptırım uygulanması için siyasi düzeyde ve oybirliğiyle karar alınmıyor. Son dönemde DEAŞ ile mücadelede PKK'nın Suriye'deki uzantılarının da yer alıyor olması örgüt tarafından listeden çıkmak için kullanılmaya çalışılıyordu. Terör listesinde PKK ve türevlerinin yanı sıra DHKP/C, TAK ve İBDA-C de yer alıyor.

- *İngiltere'de Brexit istifaları...* Çarşamba günü İngiltere'yle Avrupa Birliği arasında Brexit konusunda taslak metin üzerinde uzlaşıldığının açıklanmasının ardından İngiltere'de hareketli anlar yaşanıyor. May, varılan anlaşmayı Parlamento'da savundu. Milletvekillerinin zorlu sorularıyla karşılaşan May, İngiltere parlamentosunun ülkenin Avrupa Birliği'nden ayrılmasından önce bir anlaşmayı oylayacağını ve kendisinin de anlaşmanın desteklenmesini isteyeceğini belirtti. May'ın konuşması öncesindeyse kabinesinde istifalar arka arkaya geldi. Brexit Bakanı Dominic Raab'la Çalışma ve Emeklilik Bakanı Esther Mcvey istifalarını sundu. İstifa eden bakanlar sıkı bir Brexit savunucusu ancak söz konusu uzlaşının 2016 referandumunda seçmenlerin istediği adil bir ayrılmayı sunmadığını belirtiyorlar.

- *Brexit anlaşmasında Türkiye ile ilgili neler var?...* İngiltere kabinesi tarafından onaylanan ve Avrupa Birliği'nden (AB) ayrılma (Brexit) sürecinin ayrıntılarını belirleyen 585 sayfalık belgenin bir bölümü göç anlaşması nedeniyle Türkiye'ye yapılacak mali yardımlara ayrıldı. Taslak metnin 6. Bölümü'nde yer alan 155. maddede, İngiltere'nin anlaşmanın yürürlüğe girme tarihine kadar göçmenlerle ilgili olarak Türkiye ile varılan uzlaşma kapsamındaki mali yardımlara yönelik taahhütlerini yerine getireceği belirtildi. Aynı maddede, ayrıca İngiltere'ye AB'nin Türkiye ile yapılan göç anlaşmasıyla ilgili kurulacak birimlerine katılma hakkı da tanındı. Türkiye üzerinden Avrupa'ya yönelik mülteci akınının artmasının ardından taraflar bu gidişleri sınırlamak üzere bir anlaşmaya vardı. Bu anlaşma kapsamında, Avrupa'da ortak mülteci merkezlerinin kurulması ve birlik içinde göçmenlerin hareketinin kısıtlanması öngörülüyor. AB, bu anlaşma kapsamında ayrıca Türkiye'ye iki dilim halinde 3 milyar euro olmak üzere, toplamda 6 milyar euro yardım yapmayı kabul etti

- *Merkel: Hedefimiz, 'Made in Germany'nin yapay zekada bir marka haline gelmesi...* Almanya Başbakanı Angela Merkel, yapay zeka alanında 2025 yılına kadar 3 milyar avrodan fazla kaynak ayıracıklarını ve bu konuda 100 adet profesörlük kadrosu oluşturacaklarını belirterek, "Hedefimiz, 'Made in Germany'nin yapay zekada da bir marka haline gelmesi" ifadelerini kullandı.

- *Alman medyası: En pahalı savaş uçağımız bile S-400 karşısında aciz...* Almanya'nın popüler gazetelerinden Frankfurter Allgemeine, Alman ordusunun elindeki yeni nesil Eurofighter Typhoon savaş uçaklarının Rus hava savunma sistemlerine karşı çaresiz olduğunu belirtti. Marco Seliger imzalı yazıda, Alman Hava Kuvvetleri'nin S-400'e karşı mücadele için yeterince gelişmiş füzelere sahip olmadığı belirtilirken, S-400'ü kayıp vermeden imha etmenin prensipte çok zor olduğu kaydedildi. Baltık ülkelerine gerçekten saldırılması durumunda NATO'nun, güçlerinin hızla bölgeye transferini sağlamak için önce Rus hava savunma sistemlerini imha etmesi gerekeceğini yazan Seliger, "Ancak bu durumda ittifak Alman ordusunun yardımını unutmamalı, halihazırda Alman ordusu Rusya'nın yeni hava savunma sistemlerine karşı etkili mücadele etme yeteneğinde değil. Sebep, Rus ordusunun son modernizasyonu ve bu modernizasyon çerçevesinde, dünyanın en gelişmiş hava savunma sistemlerinden biri olan S-400 Triumfu envanterine katması" yorumunda bulundu.

YUNANİSTAN - KIBRIS

- *Akıncı'dan müzakere açıklaması...* KKTC Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, "Ucu açık, sonuç odaklı olmayan müzakere süreçleri artık geride kaldı. Bu hususun Birleşmiş Milletler raporlarında da yer almaya başlamış olması memnuniyet vericidir." dedi. Akıncı "Geçmişteki mutabakatlara bağlı kalarak bu adada egemenliğin iki eşit taraftan neşet edeceği, siyaseten eşit iki kurucu devletin varlığına dayalı yeni bir federal ortaklığı oluşturmaya hazır olacağız. Her iki tarafın eşitlik, özgürlük ve güvenlik içinde yaşamasının koşullarını oluşturmak, yine her iki tarafın iradesine bağlıdır. Yetkilerin ve zenginliklerin adil biçimde paylaşılacağı, bölgemizi yeni gerginliklerin değil, iş birliği olanaklarının merkezi haline getirecek bir anlayışı, Rum tarafında da görmeyi arzu ediyoruz." dedi.

ABD - AMERİKA

- *Pentagon Türkiye'ye F-35 verilmesi/verilmemesi raporunu Kongre'ye gönderdi...* Reuters, Pentagon'un Türkiye'ye satılacak 100 F-35 uçağının önündeki engelin kaldırılması yönünde önemli bir adım atıldığını tüm dünyaya duyurdu. F-35'lerin Türkiye'ye teslimatı için beklenen raporun Kongre'ye sunulduğu öğrenildi. F-35'lerin Türkiye'ye gönderilmesi, bu raporun Kongre'ye sunulmasına kadar ertelenmişti; o yüzden bu raporun sunulması anlaşmada ileriye doğru bir adım anlamına geliyor. Ancak raporun içeriği henüz bilinmiyor. Rapor da Savunma Bakanlığı'nın Türkiye'nin Rusya'dan S-400 hava savunma sistemi satın almasının askeri ilişkilere etkisi ve F-35 yeni nesil savaş uçağı programından çıkarılmasının ABD sanayisi için yaratacağı sonuçların değerlendirilmesi bekleniyor.

- *FETÖ'nün iadesi muamması...* ABD yönetiminin, 'Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesi olayından sonra Türkiye'yi yatıştırmak' için Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) elebaşı Fetullah Gülen'in iadesine ilişkin yasal yolları araştırdığı iddia edildi. Amerikan NBC News kanalının haberine göre, Trump yönetimi, Kaşıkçı cinayetinin ardından Türkiye ile ilişkileri üzerine nasıl bir adım atabileceğini araştırıyor. Bu haber üzerine ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Heather Nauert, "ABD yönetiminin, gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesi olayı üzerine Türkiye'yi yatıştırmak için Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) elebaşı Fetullah Gülen'in iade edilmesini değerlendirdiği" iddiasını yalanlayarak, "Bu iki konu birbiriyle ilgisiz konular." dedi. Nauert, "Türklerden bu konuda (Gülen'in iadesi) birçok talep aldık. Türk hükümetinin Gülen'in iadesiyle ilgili sunduğu delilleri halen değerlendiriyoruz. Bu tamamen Adalet Bakanlığı bünyesinde yürüyen bir süreç. Ancak size şunu söyleyebilirim ki bu iki konu birbiriyle ilgisiz konular. Ayrıca Beyaz Saray'da görevli arkadaşlarımızla konuştuk, bu konuyla ilgili bir tartışmanın orada yapılmadığını belirttiler." ifadelerini kullandı.

- *ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi'nden PKK-YPG açıklaması...* ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi Büyükelçi James Jeffrey, ABD'nin Suriye'de iş birliği yaptığı PYD'nin PKK'nın Suriye'deki uzantısı olduğunu ancak ABD'nin PYD'yi terör örgütü olarak tanımadığını söyledi. Jeffrey "Türkiye'nin aktif katılımı, iş birliği ve koordinasyonu olmasaydı Suriye'de bugün yaptıklarımızın hiçbirini yapamazdık ama yerel bir ortak olmadan da ülkenin kuzeydoğusunda varlığımızı sürdüremezdik ve daha bitmemiş olan DEAŞ ile mücadeleyi devam ettiremezdik. Bu yerel ortak, 2014'ten bu yana PKK'nın Suriye uzantısı olan ancak PKK gibi terör örgütü olarak tanımadığımız PYD'dir. Bu konu Türkler için büyük kaygı

ancak henüz yapmadık." DEAŞ'ın yenilmesinin Türkiye'nin de güvenlik öncelikleri arasında yer almasından dolayı Ankara'nın ABD ile YPG/PKK arasındaki ilişkiye katlandığını iddia eden Jeffrey, "Suriye'de DEAŞ'ın yenilmesinin ötesinde bir politikamızın olmasına karar verdiğimiz zaman Türkler bizim için zorluk çıkarmaya başladı." dedi.

- *DEAŞ birkaç ay içinde bitecek...* ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi James Jeffrey ABD askerlerinin terör örgütü DEAŞ'a ait son mevzileri ele geçirene kadar Suriye'de kalacağını belirterek, Suriye'de DEAŞ'a karşı sürdürülen savaşın birkaç ay içinde biteceğini söyledi. ABD Dışişleri Bakanlığı'nda gelişmeleri değerlendiren Jeffrey, "DEAŞ'ın yenilgisinin uzun süreli olması demek sadece bölgede kalan son askeri birliğinin yok edilmesi değil, DEAŞ'ın uyuyan hücrelerle geri gelmemesi ya da isyancı birliği olarak ortaya çıkmaması anlamına gelmektedir" dedi. ABD'nin desteklediği terör örgütü YPG'nin ana unsur olduğu SDG'nin Deyrizor bölgesinde DEAŞ ile savaşı sürüyor. Jeffrey, Rusya, Almanya, Fransa ve Türkiye'nin İstanbul'daki toplantıda anlaştığı gibi yıl sonuna kadar bir anayasa komisyonunun kurulması gerektiğini söyledi. Jeffrey, Esad'ın masaya getirilmesinde Rusya'yı sorumlu tuttuklarını belirtti.

- *ABD'den 17 Suudiye Kaşıkçı yaptırım...* Amerika Maliye Bakanlığı İstanbul'da Suudi Arabistan konsolosluğunda öldürülen gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayetinde rolleri olduğu gerekçesiyle 17 Suudi yetkiliye yaptırım uygulama kararı aldı. Yaptırım kararı Amerika'nın başka ülkelerdeki insan hakları ihlallerine yönelik devreye soktuğu Magnitsky Yasası kapsamında alındı. ABD Hazine Bakanlığı'nın yaptırım listesinde Suudi Velihaht Prensi'nin eski başdanışmanı Kahtani ve Suudi Arabistan İstanbul Başkonsolosu Uteybi de var.

- *Kongre'de S.Arabistan'a silah ambargosu girişimi...* ABD yönetiminin Kaşıkçı suikastiyle bağlantılı 17 Suudi'ye yaptırım kararını yeterli bulmayan 6 senatör, Suudi Arabistan'a silah satışının durdurulması da dahil yeni bir yaptırım paketi hazırladı.

- *Kanada'ya ABD'den ilticalar 6 kat arttı...* Kanada Göçmenlik, Sığınmacılar ve Vatandaşlık Bakanlığı'nın son verilerine göre ABD vatandaşları Kanada'ya iltica etmek isteyen ülke vatandaşları arasında Haitililer ve Nijeryalılardan üçüncü sırada geliyor. Verilere göre 2017 yılında Kanada'ya sığınmak için başvuruda bulunan ABD vatandaşı sayısı bir önceki yıla göre altı kat artarak 2 bin 550'e çıktı

RUSYA

- *Putin: Japonya, Sovyetler'in 1956'da yaptığı Kuril Adaları teklifini değerlendirmeye hazır...* Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Japonya Başbakanı Şinzo Abe'nin Kuril Adaları sorununun çözümü için Sovyetler Birliği'nin 1956 yılında yaptığı teklifi değerlendirmeye hazır olduklarının mesajını verdiğini söyledi. Singapur'da düzenlenen Güneydoğu Asya Uluslar Birliği (ASEAN) zirvesinde Abe'yle yaptığı görüşme hakkında açıklamalarda bulunan Putin, "Abe, Tokyo yönetiminin ihtilafı 4 adadan 2'sinin Japonya'ya iadesini öngören 1956 tarihli Sovyetler Birliği teklifi üzerindeki müzakerelere yeniden başlayabileceğini söyledi" dedi. Putin, Sovyet inisiyatifinin adaların devrini ihtimal dışı bırakmadığı için konunun daha fazla özen gösterilerek ele alınması gerektiğinin altını çizdi. Sovyetler Birliği, Japonya'nın Kuzey Bölgeler olarak adlandırdığı Kuril Adaları'nın en güneyindeki 4 adayı 2. Dünya Savaşı'nın son günlerinde topraklarına dahil etmişti. Japonya, Rusya'nın 2. Dünya Savaşı'nın sonunda kontrolünü eline aldığı Kuril Adaları'nın kendilerine geri verilmesini, barış

anlaşmasının imzalanması için şart koşuyor. Japonya'nın hak iddiası nedeniyle iki ülke arasında 2. Dünya Savaşı'nın bitiminde barış anlaşması imzalanmamıştı.

- *ABD Rusya'dan doğal gaz almış...* Rus doğalgazını aldığı için Avrupa ülkelerini 'Rusya'yı beslemekle' suçlayan ABD'nin, Rusya'dan sıvılaştırılmış gaz aldığı ortaya çıktı. Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, "Washington yönünden gelen tüm olumsuz yorumlara rağmen Rus sıvılaştırılmış doğalgazı ABD'ye gidiyor. Sadece son zamanlarda Yamal SPG yatağından çıkarılan sıvılaştırılmış gaz dolu en az 3 tanker, Amerikan kıyılarına ulaşmış durumda".

- *ABD'nin Kuzey Akım-2 tehditlerine cevap...* Gazprom Başkanı Aleksey Miller, ABD'nin tehditlerine rağmen Kuzey Akım 2 doğalgaz boru hattı projesinin gerçekleştirileceğinden emin olduğunu söyledi. Miller, "Siz de görüyorsunuz ki, 200 kilometreyi halihazırda inşa ettik. Geri kalan kısmı da inşa edeceğiz" dedi. ABD'nin AB Büyükelçisi Gordon Sondland, Avrupa'yı dolayısıyla da ABD'yi bağımlı hale getireceğini öne sürdüğü boru hattının inşasını durdurmak için birçok argümana sahip olduğunu iddia etmişti.

- *Rosoboronexport: S-400, konuşlandırma ve hedef imha menzili açısından muadillerinden 2-3 kat üstün...* Rosoboronexport, son dönemde uluslararası gündemde geniş yer kaplayan S-400 sistemlerinin karşılaştırmalı özellikleri hakkında ilk kez resmi açıklama yaptı. Rosoboronexport'tan yapılan açıklamada, "S-400 Triumph, eşsiz bir sistem. Tüm rakipleri karşısında tartışma götürmez üstünlüklere sahip. S-400, 380 kilometrelik azami hedef imha menziliyle rakiplerinden neredeyse 2 kat üstün. Rakip füze savunma sistemlerindeki en yakın gösterge 200 kilometre, diğerleri ise S-400'ün kat be kat gerisinde" dendi. Rosoboronexport, S-400'ün konuşlandırma süresi bakımından da rakiplerinden 2-3 kat üstün olduğunu altını çizdi. Rosoboronexport'a göre S-400, emir alındıktan sonra 5 dakika içinde kullanıma hazır hale geliyor.

ASYA - PASİFİK

- *Bangladeş Arakanlı Müslümanları geri gönderme anlaşmasından vazgeçti...* Bangladeş, ülkedeki 700 binden fazla Arakanlı mültecinin yurtlarına dönüşü için Myanmar ile vardığı anlaşmayı uygulamaktan vazgeçtiğini duyurdu. Mülteci Komisyonu Başkanı Abul Kalam, Arakanlı mültecilerin mevcut koşullarda Myanmar'a geri dönmek istemediklerini ve onları buna zorlayamayacaklarını, dolayısıyla yeniden yerleşim planının şimdilik rafa kaldırıldığını açıkladı. Abul Kalam, "İkna çabalarımızı sürdüreceğiz." dedi. Cox's Bazar'daki kamplarda yaşayan bin kadar mülteci, bugün itibarıyla hayata geçirilmeye başlanması beklenen yeniden yerleştirme planını protesto etmişti. Bangladeş ile Myanmar arasında varılan anlaşma uyarınca ilk etapta Myanmar tarafından "dönüşüne onay verilen" 2 bin 200 Arakanlının yeniden yerleştirilmesi öngörülüyordu ancak geri dönüşüne onay verilen mültecilerin hiçbirisi BM koruması olmadan Myanmar'daki yurtlarına yeniden yerleştirilmek istemiyordu.

- *Kızıl Kmerler liderlerine soykırım suçlaması...* Güneydoğu Asya ülkesi Kamboçya'da 1975-1979 yılları arasında ülkeyi yöneten komünist Kızıl Kmerler rejiminin 2 eski lideri soykırım suçlamasıyla yargılandıkları davada hüküm giydi.

- *Duterte: ABD gövde gösterisi yaparak ortamı germese, Güney Çin Denizi sorunu çözüme ulaşır...* Filipinler devlet başkanı Duterte, ABD ve diğer ülkelerin, Çin'in Güney Çin Denizi'ndeki varlığının farkına varması gerektiğini belirterek, "ABD ve müttefikleri, bölgede

gövde gösterisi yaparak ortamı germese, Çin ile ASEAN arasında yapılan müzakerelerle Güney Çin Denizi sorunu en iyi şekilde çözüme ulaşacaktır." ifadesini kullandı.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *Siber güvenlik araştırma raporu...* Devlet Denetleme Kurulu (DDK), Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatıyla başlattığı e-devlet uygulamaları ve siber güvenlikle ilgili araştırma ve incelemeyi tamamladı. Başkan Erdoğan'a sunulan raporda, "Ulusal Siber Güvenlik Teknoloji Yol Haritası"nın oluşturulmasının gerektiğine dikkat çekildi. Raporda ilkokuldan itibaren siber güvenlik eğitimi verilmesi ve engellilere yönelik özel siber güvenlik programları önerileri de yer aldı. Erdoğan, FETÖ ile mücadele kapsamında önemli çalışmalara imza atan DDK'ya, 2016 yılı sonunda e-devlet uygulamaları ve siber güvenlikle ilgili çalışma yapmaları talimatını vermişti.

- *Bedelli askerlik celpleri ve sayıları...* Savunma Bakanı Hulusi Akar, "Şu ana kadar bize müracaat eden toplam 634 bin 415 gencimiz işlemlerini tamamladı. Müracaatlarını yapanlardan iki celp döneminde toplam 54 bin 36 yükümlünün bedelli askerlik temel eğitimi gerçekleşti. 3. celp dönemindeki 13 bin 555 kişi de yarın (bugün) temel eğitim safhasını tamamlayıp terhis olacak. Bunların dışında kalan gençlerimizin bedelli askerlik kapsamında yapacakları eğitim çalışmaları 24 Kasım 2018 ile 7 Şubat 2020 arasında toplam 37 celp halinde icra edilecektir. Bu gençlerimizin eğitim faaliyetleri 48 ilimizde kara, deniz ve hava ile Jandarma Genel Komutanlığı'na ait toplam 92 birliğimizde gerçekleşecektir. Bunlarla ilgili çalışmalarımız son aşamasına geldi. Önümüzdeki hafta ne zaman, hangi ilde, hangi birlikte temel eğitim görevini yapacakları kamuoyuyla paylaşılacaktır." dedi.

- *Karlov suikastı soruşturması...* Ankara Büyükelçisi Andrey Karlov'un suikastına ilişkin soruşturma tamamlandı. Savcılık 9'u tutuklu 28 şüpheli hakkında iddianame düzenledi. FETÖ lideri Fetullah Gülen 1 numaralı şüpheli olarak iddianamede yer alırken, örgütün tepe yöneticileri arasında yer alan Şerif Ali Tekalan ve Emre Uslu da şüpheliler arasında. Suçlama, "anayasayı ihlal", "kasten öldürme".

- *Oktay'dan Kıbrıs açıklamaları...* Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Kıbrıs'taki çözüm görüşmeleriyle ilgili önemli açıklamalarda bulundu. Oktay: "Ada'da hala çözüme ulaşamamış olmasının nedeni, çözümsüzlüğü şiar edinen Kıbrıs Rum tarafının uzlaşmaz tutumudur. Kurduğunuz devlet, Ada'nın kurucu ve eşit iki parçasından biridir. Kıbrıs Rum tarafının bu gerçeği sulandırma yönündeki çabalarına bugüne kadar izin verilmemiştir, bundan sonra da verilmeyecektir. Haklı ve dik duruşumuzu Kıbrıs'ta, Suriye'de ve Libya'da da aynı kararlılıkla sergilemeyi sürdüreceğiz" dedi.

- *Yabancıların döviz cinsinden gayrimenkul kira ve satış sözleşmesi yapmasına izin...* Resmi Gazete'de yayımlanan yeni bir tebliğe göre, Türkiye'de yerleşik Türk vatandaşı olmayan kişilerin dövize endeksli gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmeleri yapılabilecekleri duyuruldu.

- *Suriyeli patronların yüzde 71'i ülkelerine dönmek istemiyor...* Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ile Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı'nın (TEPAV) işbirliğinde, Türkiye'deki girişimci Suriyeliler hakkındaki en kapsamlı çalışma sonuçlandı. Buna göre, girişimcilerin yüzde 71.7'si savaş sonrasında ülkelerine geri dönmek istemiyor. Buna göre,

Türkiye'de bulunan 9 bin 978 Suriye ortak sermayeli firmada istihdam edilen kişi sayısı ortalama 7.3. Girişimcilerin yüzde 71.7'si savaş sonrasında ülkelere geri dönmek istemiyor. 400 firmayla görüşülen çalışmaya göre, Suriyeli girişimcilerin Türkiye'ye gelmelerinde etkili nedenlerin başında coğrafi yakınlık ve mevcut iş ağları geliyor. Girişimcilerin yüzde 59.4'ü Türkiye'de başarılı bir iş hayatına sahip olduğunu düşünürken, yüzde 48.4'ü ise Türkiye'deki iş ortamının diğer çevre ülkelere kıyasla daha iyi olduğunu düşünüyor. Suriyeli firmaların büyük bir kısmı mikro ölçekli (yüzde 66) ve hizmet sektöründe (yüzde 71) faaliyet gösteriyor.

- *Soylu: 59.747 Suriyeliye vatandaşlık verildi, 24 Haziran'da 22 bin Suriyeli oy kullandı...* 2019 Yılı Bütçesi Plan ve Bütçe Komisyonunda milletvekillerinin sorularını yanıtlayan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Türkiye'de doğan Suriyeli bebek sayısının 385 bin 431 olduğunu söyledi. İstisnai vatandaşlık verilen Suriyeli sayısının 59 bin 747 olarak kayıtlara geçtiğini, bunun 28 bininin ergin kişi olduğunu anlatan Soylu, öğretmen, doktor, esnaf, iş adamı, meslek erbabı olarak bu sayının 15 binini vatandaş yaptıklarını, eşleri ve çocuklarıyla birlikte rakamın 28 bine ulaştığını kaydetti. İstisnai vatandaşlık verilen çocuk sayısının 31 bin 747 olduğunu da bildiren Soylu, 24 Haziran seçimlerinde milyonlarca denmesine rağmen sadece 22 bin Suriyelinin oy kullandığını söyledi. Fırat Kalkanı operasyonundan sonra Suriye'de huzuru sağladıkça ülkesine dönen Suriyeli sayısının 278 bin 130'a ulaştığını belirten Soylu, Türkiye'de çalışma izni verilen Suriyeli sayısının ise 32 bin 199 olduğunu açıkladı.

- *Türkiye, Karadeniz'de doğalgaz kaynağı buldu...* Türkiye, Akdeniz'in yanı sıra Karadeniz'de de doğalgaz sondaj faaliyetlerini hızlandırıyor. Karadeniz'de Barbaros sismik araştırma gemisinin yaptığı çalışmalarda Batı Karadeniz'de zengin rezerve sahip doğal gaz yatakları tespit edildi. Buna göre Türkiye, Batı Karadeniz'de, Romanya ve Bulgaristan'ın yıllardır petrol ve doğalgaz çıkardığı Tuna Bloğu'nda sondaj çalışmalarını başlatıyor. Sondaj, Türkiye ile Romanya ve Bulgaristan deniz yetki alanlarının birleştiği hatta yakın bir noktada yapılacak. Kaynağını Tuna deltasının yüzyıllık birikiminden alan, basınca dayalı ısıdan kaynaklı doğalgaz ve petrol rezervlerinin bulunduğu Tuna Bloğu'nda Romanya yıllardır doğalgaz ve petrol çıkarıyor. Romanya'nın neredeyse doğalgaz gelirlerinin tamamını karşılayan Tuna Bloğu'nda Bulgaristan da son zamanlarda faaliyetlerini arttırdı. Türkiye ise çok az bir bölümü Türk deniz sularında bulunan Tuna Bloğu'nda kaynak tespit etti. Barbaros sismik araştırma gemisinin yıllar önce rezerv tespit ettiği Tuna Bloğu enerji sahasının Türkiye bölümünde önümüzdeki dönemde sondaj başlatılacak.

- *İçişleri bakanının Bütçe komisyonu sunumu...* İçişleri Bakanı Soylu'nun TBMM Bütçe Plan Komisyonundaki sunumu oldukça kapsamlı ve uzun. Söz konusu sunumun şu bağlantıdan okunması İçişleri bakanlığının faaliyetlerinin anlaşılması bağlamında önemlidir.

<https://www.icisleri.gov.tr/bakan-soylu-tbmm-plan-ve-butce-komisyonunda-bakanligimiz-2019-yili-butcesinin-sunumunu-yapti>

KÜRESEL

- *ABD'nin terörle küresel savaşı: Üç ülkede yarım milyon insan öldürüldü, savaşa 6 trilyon dolar harcandı...* ABD'nin 11 Eylül saldırıları sonrasında 'terörle savaş' adıyla başlattığı saldırılarda 500 bin sivilin hayatını kaybettiği bildirildi. Ayrıca raporda 2019 yılı bütçe

raporunda açıkladığı verilere göre ABD'nin savaşa 6 trilyon dolara yakın kaynak harcadığı belirlendi.

TERÖRLE MÜCADELE

- Soylu'dan terörle mücadeleye ilişkin açıklamalar... Bakan Soylu TBMM Bütçe komisyonundaki konuşmasında terörle mücadele rakamlarını açıkladı. Buna göre;

* Türkiye'nin, en önemli sorun alanlarından biri olan terörle mücadelede, özellikle 15 Temmuz'dan sonra köklü bir strateji değişikliğine gittiğini anımsatan Bakan Soylu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Eskinin 'olay sonrası operasyon' anlayışından 'kesintisiz operasyon' anlayışına, tehdidi kendi sahamızda karşılamaktan 'kaynağında ve olduğu yerde yok etme' anlayışına geçtik ve kapasite kullanımını artırma, entegrasyon gibi yaklaşımlarla da bu stratejiyi tahkim ettik. Bu anlayışla PKK, DEAŞ, FETÖ ve aşırı sol örgütlerle mücadelemiz eş zamanlı olarak sürmektedir. PKK'ya yönelik bu yıl toplam 87 bin 838 operasyon yaptık. Bu operasyonlarda toplam bin 289 teröristi etkisiz hale getirdik. Son 2 yılda kırsalda yapılan operasyonlarımızı yüzde 173 oranında arttırdık. Kurduğumuz saha baskısıyla geçen yıl 965 olan silahlı saldırı eylem sayısı bu yıl 677'ye, mayın ve EYP eylemleri ise 250'den 148'e düşmüştür. Özellikle silahlı çatışmadaki düşüş, örgütün eylem kabiliyetinin kırıldığını göstermesi bakımından önemlidir. Keza yurt içindeki terörist sayısı da 2016'daki 2 bin 475-2 bin 780 bandından, yüzde 69 azalışla bu yıl 755-876 bandına oturmuştur. Örgüte katılım son 30 yılın en düşük seviyesine ulaşmış, 2015'deki 3 bin 881 seviyesinden bu yıl için 95 rakamına düşmüştür." İçişleri Bakanı Soylu, terörle mücadelede fiziki altyapı meselesine özel önem verdiklerinin altını çizerek, bu amaçla 37 karakol açılmasının planlandığını, 10'unun inşaatına başlandığını bildirdi.

* Jandarma ve Kara Kuvvetlerince toplam 142 üs bölgesinin sürekli olarak tutulduğunu, 111 kalıcı polis güvenlik noktasının inşaatının ise sürdüğünü aktaran Bakan Soylu, 38 geçici polis güvenlik noktasının da tamamlandığını aktardı. Terörle mücadelede yapılan yol kontrollerinden, trafik kazalarının azaltılması ve teröristlerin mobilizasyonunu önleme adına ciddi kazanımlar elde ettiklerini dile getiren Bakan Soylu, son bir yılda 57 milyon 240 bin aracın bu kapsamda kontrol edildiğini kaydetti. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, önemli bir mücadele aracının da örgüt mensuplarına yönelik ikna çalışmaları olduğuna işaret ederek, "2017 yılında 380, 2018 yılında da şu ana kadar 343 örgüt mensubu teslim olmuştur. Bunların geçen yıl 136'sı, bu yıl da 146'sı aileler ile görüşülerek yapılan ikna çalışmaları neticesinde gerçekleşmiştir. Bu, Türkiye'de yürüttüğümüz terörle mücadelenin öneminin ve oluşturduğumuz psikolojik alan hareketinin ne kadar başarılı olduğunun tespitidir." dedi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, "Tüm terör örgütlerine yönelik toplam operasyon sayısı, 2018 itibarıyla 109 bin 737, tutuklu sayısı 12 bin 637, etkisiz hale getirilen terörist sayısı toplam bin 609 olmuştur." dedi.